

SOCIALIZACIJA: je proces v katerih se ljudje prilagajamo družbi, se vključujemo vanjo in sprejemamo njeno kulturo (vrednote, prepričanja, norme, vzorce vedenja). Z vključevanjem v družbeni svet se naučimo prevzemati in opravljati vloge značilne za to družbo. Oblikujemo specifične načine govora in komunikacije, mišljenja, čustvovanja in vrednotenja. Žizoblikujemo se kot osebnost. Je proces, ki povezuje različne generacije. Poteka vse človekovo življenje (je vseživljenski proces), od rojstva do smrti.

INKULTURACIJA à npr. uvajanje dojenčka v družbo in kulturo, v katero se rodi à uvajanje v znanja, spoznanja, izkušnje vseh generacij. V procesu socializacije sprejemamo kulturo

POMEMBNA JE Z VIDIKA POSAMEZNIKA, DRUŽBE:

- za osebnostni razvoj (oblikovanje lastne identitete)
- družba se obnavlja (reproducira), da se večina ljudi večinoma obnaša na družbeno spremenljiv in predvidljiv način.
- ponotranjenje (interiorizacija) družbenih vrednot in norm (sprejmemo kot vrednote in norme kot svoja osebna načela)

DELITEV PROCESA SOCIALIZACIJE:

Primarna socializacija: poteka v otroštvu, v prvih letih človekovega življenja, znotraj primarnih skupin (družina), značilni osebni, intimni odnosi, čustvene vezi. Proces učenja v primarni socializaciji potekajo s posnemanjem (imitacija), z igro vlog in identifikacijo z odraslimi, izstovetenje.

Sekundarna socializacija: vsaka nadaljnja socializacija, ki sledi temu prvemu obdobju. Vključujemo se v zapleteno mrežo različnih skupin, organizacij in institucij izven intimnega domačega okolja (vstop v šolo, nova služba), formalni odnosi, posameznik razvija svoje potencialne.

Socializacija odraslih vsaka poznejša socializacija, ki je povezana z vstopom v poklic in pridobivanjem poklicnih izkušenj, prevzemanjem starševskih in partnerskih vlog.

RESOCIALIZACIJA à ali ponovna socializacija je proces, v katerem se izničijo učinki prejšnje socializacije in sprejmejo nove oblike vedenja, vrednotenja in čustvovanja. Gre za proces, kjer se človek iz različnih razlogov preoblikuje.

Resocializacija je proces, kjer posameznik popolnoma spremeni svoje norme in vedenjske vzorce kot del spremembe v svojem življenju. Resocializacija je lahko intenzivna - primer tega je odhod na študijsko izmenjavo v tujino.

DEJAVNIKI ALI AGENSI PROCESA SOCIALIZACIJE: družina, skupine vrstnikov, šola, množični mediji, delovno okolje, religiozne skupine oz. organizacije (cerkev, sekta), pristočasne skupine (tabori, športni kulb).

Šola (+ prenos znanja, prijateljstvo, razgledanost, posredovalka vrednosti in norm. -- stres, nasilje, samomori.)

Množični mediji (prenos znanja, oblikovanje vrednot s sporočenimi vsebinami ali pa načinom prikazovanja "resnice")

Družina

- je prva družbena skupina, v kateri si otroci pridobijo prve izkušnje z drugimi ljudmi. Predstavlja čustveno povezavo.
- je družbena institucija. Socializacijski procesi so v okviru družine zelo kulturno raznoliki (družina v tradicionalni družbi je skoraj edini dejavnik socializacije, v moderni družini pa samo eden izmed številnih drugih...)
- določa posameznika, njegov družbeni status
- na odraščanje vpliva à izobrazba in poklic staršev, vaško in mestno okolje kjer živi družina, različna pričakovanja staršev do otrok, odnosi med člani družine. V modernih družbah se ekonomska odvisnost od staršev podaljšuje in pa tudi socialna in čustvena.